

Remissvar

Socialstyrelsen

Handläggare
Lisa Allemo
Tfn 026-17 72 04
Lisa.allemo@gavle.se

Remissvar – Förslag till allmänna råd om handläggning av ärenden som gäller unga lagöverträdare dnr 24748/2019

Sammanfattning

Välfärd Gävle har beretts möjlighet att lämna synpunkter på förslag till allmänna råd om handläggning av ärenden som gäller unga lagöverträdare dnr 24748/2019. Välfärd Gävle ställer sig i huvudsak positiv till förslagen men ser vissa otydligheter kring förslaget att överväga omedelbart omhändertagande vid häktning och önskar därför tydligare kriterier och vägledning i bedömningen av när ett omedelbart omhändertagande är att föredra över häktning.

Ett omedelbart omhändertagande som alternativ till häktning gör att barnet eller den unga inte har rätt till ersättning för felaktigt häktande i de fall denne inte döms för brottet. Det kan även vara problematiskt när åklagare förespråkar omhändertagande enligt LVU och en SIS-placering samt att ungdomen ska ha restriktioner. Sedan en tid tillbaka kan inte socialtjänsten styra detta. Det är den enskilda SIS-institutionens beslut, socialtjänsten kan bara ge sin bedömning.

Bakgrund

Socialstyrelsens förslag till allmänna råd om handläggning av ärenden som gäller unga lagöverträdare syftar till att stärka socialtjänstens arbete med barn och unga som misstänks för brott eller har begått brott. Det nya förslaget är tänkt att ersätta de tidigare allmänna råden och har omarbetats utifrån ny författning med vissa ändringar utifrån ändrade lagar och föreskrifter på området.

Yttrande

Nedan följer Valfärd Gävles synpunkter på förslaget till nya allmänna råd om handläggning av ärenden som gäller unga lagöverträdare. Rubrikerna är desamma som i de allmänna råden.

Tillämpningsområde

Inga synpunkter.

Kompetens enligt 3 kap. 3 § andra stycket SoL

Inga synpunkter.

Utredning enligt 31 § andra stycket LUL

Inga synpunkter.

Utredning enligt 11 kap. 1 § SoL

Det är bra att det tydligt framgår att standardiserade bedömningsmetoder bör övervägas vid bedömning av risk för ogynnsam utveckling. Det ger incitament att införa, eller utöka arbetet med, bedömningsinstrument vilket ger förutsättningar för mer likvärdiga bedömningar och även ökade möjligheter till uppföljning.

Valfärd Gävle håller med om att häktning har en negativ påverkan på unga personers hälsa och utveckling. Valfärd Gävle önskar dock tydligare formuleringar och vägledning kring när omedelbart omhändertagande är att föredra framför häktning. Då LVU är en vårdlag krävs att det finns ett omfattande vårdbehov utöver att barnet eller den unge är misstänkt för eller har begått brott. Om olika bedömningar kan eller bör göras beroende på exempelvis den unges ålder eller brottsmisstanke bör detta om möjligt framgå i de allmänna råden. Om mer precisa formuleringar inte är möjliga att införa i de allmänna råden bör den kompletterande handboken föra ett omfattande resonemang kring när det är möjligt och önskvärt att tillämpa omedelbart omhändertagande istället för häktning.

Då även ett omedelbart omhändertagande är ett frihetsberövande som påverkar ungdomen i hög grad bör även andra insatser kunna övervägas istället för häktning. I vissa fall finns ett trovärdigt samtycke och att vård- och skyddsbehov kan tillgodoses i öppna former, till exempel HVB. Detta bör lyftas mer och övervägas utifrån ett barnperspektiv.

Ytterligare faktorer som påverkar möjligheten att ersätta en häktning med ett omedelbart omhändertagande är att barnet eller den unge förlorar rätten till ersättning för felaktig häktning i de fall denne frias för brottet. Socialtjänsten har sedan en tid tillbaka inte heller något mandat att kräva telefon- och datorrestriktioner för det brottsmisstänkta barnet eller den unga under omhändertagandet utan kan enbart ge sin bedömning. Beslut om restriktioner fattas av den SIS-institution där placeringen verkställs.

Erbjudande om medling enligt 5 kap. 1 c § SoL

Inga synpunkter.

Yttrande enligt 11 § LUL

De nya rubrikerna är bra och tydliga vilket motverkar att onödigt information tas med.

Verkställighet av ungdomstjänst enligt 5 kap. 1 b§ SoL

Det är väldigt svårt att få tag på både arbetsplatser och handledare och de allmänna råden kring verkställighet av ungdomstjänst är därmed svåra att utöva i praktiken. Det är dock viktigt att ambitionen att verka för en värdefull ungdomstjänst finns och Valfärd Gävle har därför inga synpunkter på råden som sådana.

Underrättelse till åklagarmyndigheten enligt 12 kap. 8 § SoL

Inga synpunkter.

Särskilt kvalificerad kontaktperson enligt 3 kap. 6 b § andra stycket SoL och 22 § LVU

Inga synpunkter.

Uppföljning enligt 5 kap. 1 § SoL

Inga synpunkter.

Gävle kommun har gett Valfärd Gävle i uppdrag att svara på denna remiss. Beslutet om remissvaret är fattat vid Socialnämndens sammanträde den XX september 2019. Utredare Lisa Allemo har varit handläggare i ärendet. I den slutliga handläggningen har också 1:e socialsekreterare Kajsa Lindow Tamang, familjebehandlare Daniel Winsjansen, behandlingssamordnare Elin Strähle, socialsekreterare Nina Ersholt samt administratör Stina Landén deltagit.